

SUUGERIATRIAN JAOSTON JÄSENKIRJE 1/2019

Hyvä jaoston jäsen,

Vuosikokouksessa valittiin jaostolle uusi hallitus, jossa uusina jäseninä aloittavat Marja-Riitta Palsola ja Miika Toivari. Marja-Riitta toimii terveystieteidenhammaslääkärinä Helsingissä, ja hoitaa mm. geriatriasia potilaita Kalasataman hoitolassa. Miika on erikoishammaslääkäri (suu- ja leukakirurgia) sekä LL, ja toimii HUS:ssa. Antti Pihakaran jäätyä pois, on hyvä, että hallituksessamme on näin edelleen medisiinistä osaamista. Jaoston hallituksessa jatkavat Kaija Hiltunen, Tuire Kaitila-Tarvainen, Taina Raunio ja Pauli Varpavaara. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Tuire Kaitila-Tarvainen, ja Taina Raunio toimii edelleen jaoston varapuheenjohtajana sekä sihteerinä.

Toimintavuonna 2019 jaoston toiminta keskittyy viestintään. Jäsenkirjeitä lähetetään 3-4 kertaa vuodessa, ja niissä käsitellään suugeriatrian ajankohtaisia asioita. Myyтинporaajat-palstalla poraudutaan kulloinkin eri asioihin ja teemoihin. Suunnitelmissa on paneutua mm. proteesien korjauksiin, vanhusten hoidossa käytettäviin indekseihin ja saattohoitopotilaan suun hoitoon. Uusia ideoita, toiveita sekä tarpeita Myyтинporaajien pohdittavaksi ja selvitettäväksi otetaan mielellään vastaan.

Hammaslääkäriseura Apollonian tietojärjestelmiä uusittiin viime vuonna, ja kehitystyö jatkuu edelleen. Tässä yhteydessä on tullut esiin myös jaoston sivujen kehittämisen tarve, jotta ne palvelevat jäseniämme mahdollisimman hyvin. Tähän työhön jaoston hallitus paneutuu tänä vuonna.

Terveisin,
Jaoston hallitus

Myyтинporaaja referoi Paikkaushoidon Käypä hoito -suositusta

· Paikkaushoitoa tehdään runsaasti ikääntyneille. Hammaslääkärin tehtävänä ja paikkaushoidon perustana ovat esitietojen selvittäminen, kliininen tutkimus ja niitä tarvittaessa täydentävä kuituvalo- ja röntgentutkimus, joiden perusteella tehdään diagnoosi. On muistettava, että pelkopotilaille ja muille vaikeahoitoisille potilaille (esim. monisairaat vanhuksat, kehitysvammaiset ja psyykkisesti sairaat) on hyödyllistä varata riittävästi aikaa. Heidät tulee myös mahdollisuuksien mukaan ohjata tällaisten potilaiden hoitoon perehtyneille hammaslääkäreille. Hoidossa kannattaa tarvittaessa käyttää esilääkitystä, ilokaasua tai yleisanestesiaa ohjaamista. Myyтинporaajan jo aikaisemmin kommentoimalla ART-menetelmällä kemialliskovetteisesta lasi-ionomeerista tehdyn paikan selviytymisprosentti 1 vuoden seurannassa lienee yhtä hyvä kuin paikan, joka on tehty tavanmukaisella menetelmällä valokovetteisesta lasi-ionomeerista.

· Paikkaushoidon Käypähoito-suositus kertoo, että aikuisväestössä kariesvaurioita esiintyi Terveys 2000 -tutkimuksen mukaan yleisimmin yli 65-vuotiailla (hampaallisista miehistä 51 %:lla ja naisista 30 %:lla) ja Terveys 2011 -tutkimuksen mukaan yli 75-vuotiailla (hampaallisista miehistä 51 %:lla ja naisista 23 %:lla). Suomalaisilla aikuisilla paikkojen esiintyvyys on yleisintä vuosina 1945–1964 syntyneillä korkeakoulutetuilla. Tämä siksi, että vanhemmilta ja vähemmän koulutetuilta hampaita on poistettu enemmän, ja nuoremmilla hampaisto on terveempi (Terveys 2000 -tutkimus). Paikkaushoidon

yleisyydestä ikääntyneillä ei ole Terveys 2000 tutkimuksen jälkeen saatu kattavaa tutkimustietoa. Vanhoilla aikuisilla hampaallisten määrän lisääntyminen, aikaisempaa suurempi määrä omia hampaita ja syljen erityksen väheneminen voivat lisätä hoidon tarvetta ikääntyneillä, ellei kariuksen hallintaan kiinnitetä riittävää huomiota. Käypähoidon mukaan syljenerityksen vähenemisen voi havaita paitsi mittaamalla tai myös perustuen kliiniseen näkymään. On huomattava, että jo heti syljenerityksen vähentyessä on erityisesti syytä kiinnittää huomiota ehkäisevään hoitoon ja kariuksen hallintatoimenpiteisiin. Vähentynyt syljeneritys suurentaa potilaan kariesriskiä. Jos syljeneritys on vähentynyt ja kariesriski suurentunut, kemialliskovetteinen lasi-ionomeeri voi siitä vapautuvan fluoridin ansiosta olla sopiva paikkamateriaali myös ikääntyneen aikuisen paikkaushoidossa.

- Monen hammaslääkärin harmiksi ennen runsaasti ikääntyneiden paikkaushoidossa käytettyyn amalgaamiin Käypähoito-suositus ottaa myös kantaa. Se muistuttaa, että elohopeaa koskevan kansainvälisen sopimuksen ja EU:n asetuksen mukaan amalgaamin käyttö hampaiden paikkauksessa pyritään vähentämään minimiin ja lopettamaan kokonaan vuoteen 2030 mennessä. Mutta myös on niin, että aikuisilla kariesriskipotilailla voidaan rajatuin indikaatioin toistaiseksi harkita amalgaamipaikkaa poskihampaiden purentaräsituksen alaisissa täytteissä.

Laajemmin suositukseen voi tutustua

<http://www.kaypahoito.fi/web/kh/suosituksset/suositus?id=hoi50117>